

Açık Kültür, Paylaşılabilir İçerik ve Standartlar

İlkay Holt, Danışman

10 Nisan 2019, digitalSSM, İstanbul

Kapsam

- Açık kültür ve telif hakları reformu
- Dijital içeriği paylaşılabilir ve yeniden kullanılır kılan öğeler
- Creative Commons açık lisansları
- GKAM'larda açık lisans kullanımı ve hizmet eřitliliđi
- Uluslararası derleyici platformlardaki Türkçe içeriğe bakış
- Açık GKAM ilkeleri

Açık kültür

- Açık kültür, entellektüel ve sanatsal kültürel miras kaynaklarına ücretsiz ve minimum veya hiç bir telif kısıtlaması olmaksızın erişilebildiği bir yapıyı ifade eder.
- Entellektüel ve sanatsal eserlere kamunun bu şekilde sınırsız erişiminin önündeki en büyük engellerden ikisi telif hakları düzenlemeleri ve kültürel değişimin zorluğudur.

Telif hakları reformu ve AB telif hakları yönetmeliği

European Commission adopts CC BY and CC0 for sharing information

Timothy Vollmer
April 2, 2019

Last week the European Commission [announced](#) it has adopted CC BY 4.0 and CC0 to share published documents, including photos, videos, reports, peer-reviewed studies, and data. The Commission joins other public institutions around the world that use standard, legally interoperable tools like Creative Commons licenses and public domain tools to share a wide range of content they produce. The [decision](#) to use CC aims to increase the legal interoperability and ease of reuse of its own materials.

In addition to the use of CC BY, the Commission will also adopt the [CC0 Public Domain Dedication](#) to publish works directly in the global public domain, particularly for “raw data resulting from instrument readings, bibliographic data and other metadata.”

<https://creativecommons.org/2019/04/02/european-commission-adopts-cc-by-and-cc0-for-sharing-information/>

European Parliament Approves Updated Directive on Open Data and Public Sector Information

April 5, 2019 – [Timothy Vollmer](#)

Share this article: [f](#) [t](#)

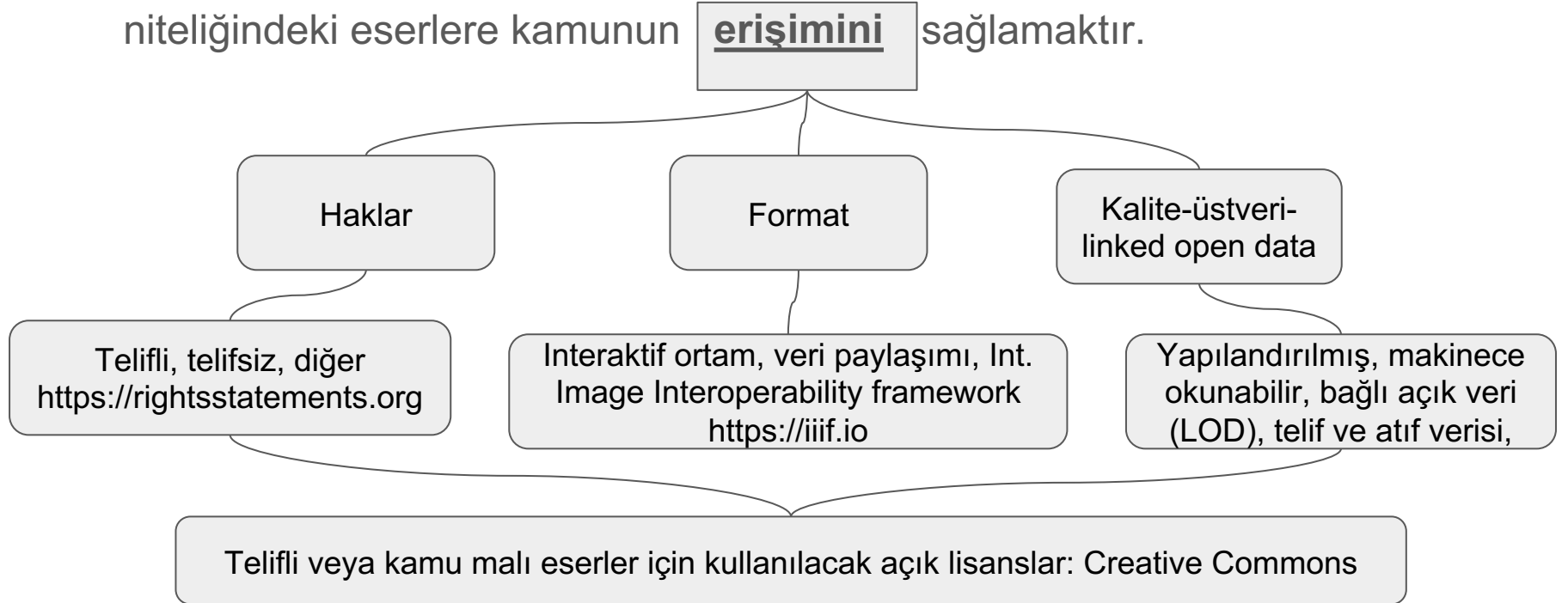
On Thursday the European Parliament voted 550-34 (with 25 abstentions) to [approve the Directive on Open Data and Public Sector Information](#). The directive updates the rules controlling the re-use of public sector information held by public sector bodies of the Member States and also governs the re-use of documents held by public undertakings, such as water, energy, transport, and postal services. The recast directive is

<https://www.communia-association.org/2019/04/05/european-parliament-approves-updated-directive-open-data-public-sector-information/>

Telif hakları reformuna ihtiyaç var. Kültür sanat kurumları bunun en büyük savunucularından ve aktif oyuncularından biri olmalı.

GKAM (Galeri, Kütüphane, Arşiv, Müzeler)

- GKAM kurumlarının misyonu, koleksiyonlarında bulunan kültürel miras niteliğindeki eserlere kamunun erişimini sağlamaktır.

Uluslararası ilke ve standartlara uygun, zengin üst veriye sahip, hem insan hem makine tarafından okunabilir, birlikte çalışabilir nitelikte altyapılara sahip olmalı; bu sistem ve üzerine kurulacak hizmetleri destekleyici açık ve net politikalar yayınlamalı.

Creative Commons nedir?

- **Creative Commons** kar amacı gütmeyen global bir organizasyondur.
- Eser sahiplerinin yaratıcısı oldukları eserleri, internet ortamında paylaşırken kullanabilecekleri ücretsiz, çok sayıda yerel dile çevrilmiş açık lisanslar topluluğu sunar.
- **Açık lisans** bir esere erişime, yeniden kullanımına ve dağıtımına dair, kısıtlı veya hiç kısıtlama olmadan izin veren bir lisans türüdür.
- Creative Commons lisansları, telifli eserin “her hakkı saklı değil”, “bazı haklarının saklı olduğunu” ifade eder.
- Bilimsel, kültürel ya da sanatsal eserlerin telif sahibi ile kullanıcısı arasındaki iletişimi hızlandırır, paylaşımı sağlar, kullanımı artırır, yaratıcılığı ve inovasyonu güçlendirir.

Ne işe yarar?

- Telif hakkı, bir fikir ve sanat eserinin üretilmesi ile ortaya çıkar. Tescile gerek yoktur. Bu eseri kullanabilmek için hak sahibinin izni gerekir.
- Creative Commons lisansları, telif sahibinin kendi eserini internet ortamında hangi şartlarla paylaştığını ifade eder, böylelikle telif sahibinden ayrıca izin alınmadan kullanımı sağlar.
- CC lisans kodları, logolar [insan ve makine tarafından okunabilen](#) yapıdadır. Kullanılmak istenen teknolojik alt yapılara (ör: arama motorları, dijital arşivler, yayıncı platformları vb.) adapte edilebilir.

Creative Commons lisans koşulları

Telifli eser lisans koşulları

Kamu malı eserler için lisanslar

Creative Commons lisansları nasıl kullanılır?

Creative Commons'da yeni misiniz? [[Lisanslamadan önce düşünülmesi gerekenler](#)] [[Lisanslar nasıl işler](#)]

[Creative Commons lisanslarını keşfedin](#) [[Kamu Mali mi tercihiniz?](#)]

[[Port'ları da içerecek şekilde daha önceki lisansları mı arıyorsunuz?](#)]

Lisans Özellikleri

Bu paneldeki tercihiniz diğer panellerdeki bilgileri günceller.

Eserinizin adaptasyonlarının paylaşılmasına izin veriyor musunuz?

Evet Hayır Aynı lisansla dağıtıldığı sürece, evet

Ticari amaçla kullanılmasına izin verilsin mi?

Evet Hayır

Seçilmiş Lisans

[Alıntı 4.0 Uluslararası](#)

Bu bir Free Culture Lisansıdır!

Web sayfanız mı var?

Bu eser [Creative Commons Alıntı 4.0 Uluslararası Lisansı](#) ile lisanslanmıştır.

Ziyaretçilerinizin bilmesi için bu kodu kopyalayın!

```
<a rel="license"
href="http://creativecommons.org/licenses/by/
4.0/"><img alt="Creative Commons Lisansı"
style="border-width:0"
src="https://i.creativecommons.org/l/by/4.0/88
```

- Normal imleç Bütünsel imleç

Kullanıcı tarafından okunabilir kod

Spektrum üzerinde açık lisanslar

- PMD, CC0, CC BY ve BY SA lisansları bir eserin paylaşımını ve aynı eserden farklı çalışmalar üretecek biçimde yeniden kullanımına olanak sağlar. Bu nedenle 'özgür kültür lisansları' olarak da anılırlar.
- BY-NC, BY-ND, BY-NC-SA ve BY-NC-ND açık lisanslar olmalarına rağmen, eserin kısıtlı kullanım imkanı vardır.

EN AZ AÇIK

EN AÇIK

Creative Commons sunduğu açık lisanslar ve teknik araçlar ile hem st verinin hem de dijital içeriğin paylaşımını ve yeniden kullanımını mümkün kılar. Böylelikle GKAM'ların var oluş misyonunu doğrudan destekler.

GKAM'larda açık lisans kullanmak için nedenler

- Kurumun kültürel mirasa erişim misyonunu gerçekleştirir, dijital alanı genişletir
- Koleksiyonun yeniden kullanılabilirliğini (re-usable) sağlar, yeni sanat çalışmalarının yaratılmasını teşvik eder
- Kurumun online varlığını güçlendirir (daha çok sayfa görüntüleme, site ziyareti vb.)
- Koleksiyonlar hakkında hikayeler yaratılmasını sağlar, kurumun toplumsal etkisini güçlendirir
- Yeterince temsil edilmeyen içeriğin potansiyel kullanımını artırır, eşitlik ilkesini güçlendirir
- Sıradışı organizasyonlar veya kalıcı online sergiler aracılığıyla yeni bir değer yaratır
- Araştırma ve öğrenim kurumlarının kullanımını artırır, açık eğitim kaynağı yaratmak için fırsat sağlar
- API'lar ya da github gibi açık platformlar aracılığıyla verinin toplu keşfi (bulk discovery) ve incelenbilirliğini (exploration) sağlar

Kolaj yapabileceğimiz dijital koleksiyonlar

Collaging with the Rijksmuseum's Entire Collection at Your Fingertips

When museums open the archives, some artists go to work.

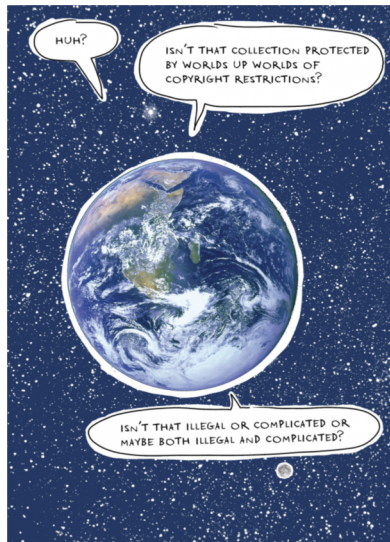
Steven Weinberg March 13, 2019

FOR THE PAST TWO YEARS I'VE BEEN RUNNING WILD COLLAGING, REMIXING AND DRAWING ALL OVER THE RIJKSMUSEUM'S COLLECTION.

STEVEN WEINBERG

Kişisel sergiler açabilir, ör. kartpostal hazırlayabiliriz

My first collection

 İlkey Gürbüz Holt

View of Istanbul from the Dutch...

Jean Baptiste Vanmour

Galatabrug in Istanbul gezien...

J. Pascal Sébah & Joaillier

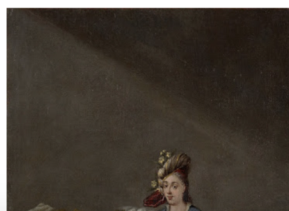
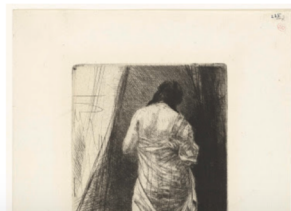
Turkish Women in the Countryside...

Jean Baptiste Vanmour

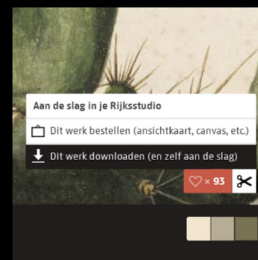
Constantinople, showing the Outer...

H.C. White and Co.

RIJKS STUDIO

Get to work on the collection

Download hi-res images and create your own masterpiece

The Rijksmuseum uses Rijksstudio to make more than 125,000 objects from the collection digitally accessible, free of charge. The entire online collection of images is available in pin-sharp clarity. At this resolution, a single detail is still sharp enough to decorate a whole bag. Or a dress. This page shows some examples of other people's creations. You might be able to use these for inspiration.

Inspire others with your creation

We are looking forward to seeing your creations. Inspire others and share your creation in your own Rijksstudio.

Koleksiyonlara entegre ders planı hazırlayabiliriz

Learn / Educators

Educators

Foster your students' learning and your own in workshops and events and with online, print, and other resources.

Lesson Plans

These lesson plans help you integrate learning about works of art in your classroom. Browse all lesson plans below.

Aeneas, Art, and Storytelling

Virgil's epic poem, *The Aeneid*, has inspired generations of artists and writers. Create your own artwork inspired by the text and consider how artists draw upon and reinterpret stories from the past.

Ancient Animals at Work

Identify ways animals (past and present) enhance daily life through a close look at an ancient figurine and art making.

Primary Source Sets

Primary source collections exploring topics in history, literature, and culture developed by educators — complete with teaching guides for class use.

Subject: All Subjects | Time Period: All Time Periods | Sort by: Recently Added

California Gold Rush

Expansion and Reform (1801-1861)
US History, Migration

Treaty of Versailles and the End of World War I

The Emergence of Modern America (1890-1930)
US History, World History, Law and Government

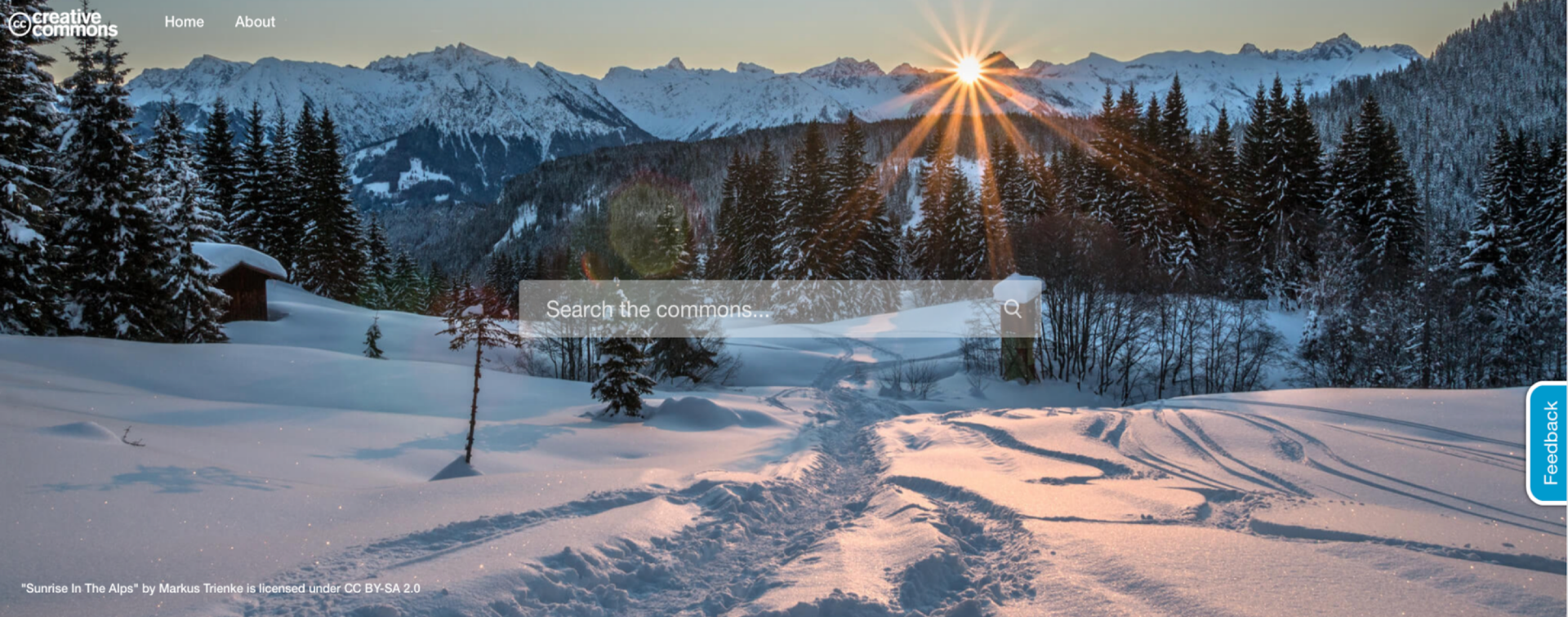

Cotton Gin and the Expansion of Slavery

Revolution and the New Nation (1754-1820s),
Expansion and Reform (1801-1861)
US History, Science and Technology, African Americans

Solda - MET Collection <https://www.metmuseum.org/learn/educators/lesson-plans>

Yukarıda - DPLA <https://dp.la/primary-source-sets>

Search the commons...

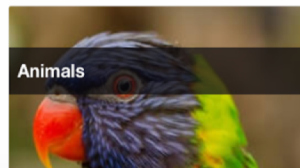
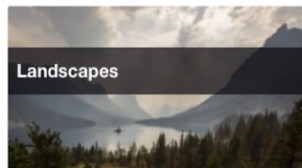

Feedback

"Sunrise In The Alps" by Markus Trienke is licensed under CC BY-SA 2.0

<https://ccsearch.creativecommons.org>

TOP CATEGORIES

Creative Commons açık lisansları GKAM'ların hizmet profilini genişletir, toplumla bağlarını güçlendirir.

Türkiye'de müzeler

- Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı 197 devlet müzesi, 258 özel müze var.
(Kaynak: <http://www.kulturvarliklari.gov.tr>)

Müzeler

Sanal müze gezintisi

- Anadolu Medeniyetleri Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Ankara Resim ve Heykel Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Ankara Etnografya Müzesi
- [Antalya Müzesi \(360 Derece Panoramik Görüntüler\)](#)
- Ayasofya Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Burdur Arkeoloji Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Çorum Müzesi
- Edirne Arkeoloji ve Etnografya Müzesi
- Edirne Türk İslam Eserleri Müzesi
- Efes Müzesi
- Efsaneler Diyarı Gordion
- [Isparta Müzesi \(360 Derece Panoramik Görüntüler\)](#)
- İkiizler Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Kahramanmaraş Arkeoloji Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Kapadokya Açık Hava Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Kars Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Karatepe Aslantaş Açık Hava Müzesi-Osmaniye
- Konya Mevlana Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Mardin Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Mersin Anamur Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Side Müzesi
- Sivas Arkeoloji Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Sivas Kongre Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Sumela Örenyeri (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Trabzon Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Uşak Arkeoloji Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Uşak Atatürk ve Etnografya Müzesi (360 Derece Panoramik Görüntüler)
- Yeşilirmak Havzası Sanal Müzesi
- Zeugma Mozaik Müzesi

Europeana'da Türkçe içerik taraması

- Europeana Avrupa Birliđi destekli, Avrupa'daki binlerce arşiv, kütüphane, müzenin kültürel miras nitelikli koleksiyonlarını indeksleyen bir portal.
- Bir kurumun Europeana'da koleksiyonunun indekslenmesi için verilen metadata standartları ve lisanslama çerçevesine uygun olması gerekiyor.
- Türkiye'den dört kurumun buraya içerik sağladığını görüyoruz.
- 'Turkish' anahtar kelimesi ile bir tarama yapıp, farklı amaçlar için yeniden kullanabileceğimiz bir imaj seti taraması yapalım

<https://www.europeana.eu>

Not: Bu slayt ardından demo video gösterimi yapılır.

Uzun dönemli koruma (kalıcı adresler, numaralar, URIs)

Refine your search sidebar with filters for Collections (All Items, 1914-1918, Archaeology, Art, Fashion) and Media (Text (2,104)).

Europeana Collections header with navigation: Collections, Explore, Exhibitions, Blog.

Return to Home / Results / Item

We want your feedback on o

No preview w
partners, mo
available at th

GO T

We're sorry.
An error has occurred.

This link will tak
key Prime Minis
State Archives o

ANA SAYFA HOME PAGE

DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI

T.C. Kimlik No / Passport No

şifre / password

Giriş Yap / Login

 e-Devlet ile Giriş

Parolanızı mı unuttunuz/Forgot your Password?

Hesabınız Yoksa Üye Olunuz.
If you don't have an account, create now.
Üyelik Formu/Account Form

Son söz niteliğinde; Açık GKAM ilkeleri

1. Eserlerin üstverisini (metadata), Creative Commons sıfır CC0 gibi kamu alanına uygun yasal araçlar ile kullanıma açın. (üstveri lisanslama)
2. Telif süresi bitmiş, kamu malı eserleri kamuda bırakın, yeni haklar eklemeyin. (içeriğin lisanslanması)
3. Veri yayınlarken, üst verinin, tüm koleksiyonun ve alt koleksiyonların yeniden (re-use) ve farklı amaçla kullanılmasına ilişkin dilek ve beklentilerinizi açık ve güçlü bir şekilde ifade edin. (açık lisans politikası)
4. Veri yayınlarken makinece okunabilir, açık dosya formatları kullanın.
5. Hedef toplulukları, web ortamında ve özgün biçimde dahil edecek fırsatlar yaratın.(ör. Rijksstudio)

Kaynaklar

- Europeana Licensing Framework <https://pro.europeana.eu/resources/standardization-tools/europeana-licensing-framework>
- European Parliament adopts the copyright directive: A boost for Europe's cultural heritage institutions <https://pro.europeana.eu/post/copyright-reform-passed-by-european-parliament>
- How sharing Europe's cultural heritage online impacts on, well, everything. <https://medium.com/@Europeana/how-sharing-europes-cultural-heritage-online-impacts-on-well-everything-7ed2c8ad5bb0>
- Creative Commons Licences for cultural heritage institutions A Dutch perspective <https://www.ivir.nl/publicaties/download/1369>
- The Metropolitan Museum of Art Makes 375,000 Images of Fine Art Available Under a Creative Commons License: Download, Use & Remix <http://www.openculture.com/2017/02/the-metropolitan-museum-of-art-makes-375000-images-of-fine-art-available.html>
- Extended metadata https://wiki.creativecommons.org/wiki/Extend_Metadata#Defining_dc:rights

İletişim

@ilkayholt
ih@ilkayholt.net